

TAISNOŠANA TIKAI TICĪBĀ

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Gal. 2:15-21, Ef. 2:12, Fil. 3:9, Rom. 3:10-20, 1. Moz. 15:5 ,6, Rom. 3:8.

ATMIŅAS PANTS:

„Tādēļ nevis es dzīvoju, bet manī dzīvo Kristus. Un mana dzīve miesā tagad ir ticībā uz Dieva Dēlu, kas mani ir mīlējis un atdevis sevi par mani.” (Gal. 2:20)

Rā mēs pagājušajā nedēļā redzējām, Pāvilam Antiohijā izcēlās publisks strīds tādēļ, ka Pēterim pietrūka saskaņas starp ticību, ko viņš aizstāvēja, un parādīto uzvedību. Pētera lēmums neēst kopā ar bijušajiem pagāniem vedināja uz domu, ka viņi labākajā gadījumā ir zemāka ranga kristieši. Viņa rīcība netieši norādīja – ja viņi patiešām grib būt Dieva ģimenes daļa un baudīt visa sadraudzības galda svētības, viņiem vispirms ir jāpakļaujas apgraizīšanas rituālam.

Ko Pāvils sacīja Pēterim šajā saspringtajā situācijā? Šonedēļ mēs pētīsim, kas notika tālāk. Šī nodaļa satur dažas viskoncentrētākās frāzes Jaunajā Derībā, un tas ir ārkārtīgi svarīgi, jo iepazīstina mūs pirmo reizi ar vairākiem vārdiem un frāzēm, kas ir fundamentālas gan evaņģēlija, gan atlikušās Vēstules galatiešiem izpratnei. Daži no šiem atslēgvārdiem ir “taisnošana”, “taisnība”, “bauslības darbi”, “pārlicība” un ne tikai vienkārša “ticība”, bet “Jēzus ticība”.

Ko Pāvils domāja ar šiem jēdzieniem un ko tie mums māca par glābšanas plānu?

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 22. jūlijā.

„Taisnošanas” jautājums (Gal. 2:15, 16)

Pāvils raksta Gal. 2:15: „Mēs – dzimuši jūdi un ne pagānu grēcinieki.” Kā tu domā, ko viņš ar to gribēja pateikt? _____

Pāvila vārdi ir jāsaprot kontekstā. Lai mēģinātu dabūt jūdu kristiešus savā pusē, Pāvils iesāk ar kaut ko, kam viņi varētu piekrist – ar tradicionālo šķirtni starp jūdiem un pagāniem. Jūdi bija Dieva izredzēti, viņiem bija uzticēts Viņa likums un viņi baudīja ieguvumus no derības attiecībām ar Viņu. Bet pagāni bija grēcinieki, viņu uzvedību neapvaldīja Dieva likums un viņi bija ārpus derības apsolījuma (Ef. 2:12, Rom. 2:14). Pagāni, protams, bija acīmredzami „grēcinieki”, bet 16. pantā Pāvils brīdina jūdu kristiešus, ka viņu garīgās privilēģijas nepadara viņus Dievam vairāk pieņemamus, jo neviens netiek taisnots ar „bauslības darbiem”.

Pāvils Gal. 2:16, 17 lieto vārdu „taisnots” četras reizes. Ko viņš domāja ar „taisnošanu”? Pārdomā 2. Moz. 23:7 un 5. Moz. 25:1.

Darbības vārds „taisnot” Pāvilam ir atslēgvārds. No 39 reizēm, kur tas parādās Jaunajā Derībā, 27 reizes tas ir minēts Pāvila vēstulēs. Viņš to lieto astoņas reizes Vēstulē galatiešiem, ieskaitot šīs četras reizes Gal. 2:16, 17. Attaisnošana ir tieslietu termins, ko izmanto tiesu sistēmā. Tas ir attaisnojošs spriedums, kad tiesnesis kādu personu pasludina par nevainīgu apsūdzībā, kas tikusi celta pret viņu. Pretstats tam ir notiesāšana. Bez tam, tā kā vārdi “taisns” un “taisnīgs” cēlušies no viena un tā paša grieķu vārda, cilvēkam „būt taisnotam” nozīmē arī to, ka viņš tiek uzskatīts par taisnu. Tādējādi taisnošana ietver vairāk nekā vienkārši piedošanu. Tas ir pozitīvs spriedums, ka persona ir taisna.

Dažiem jūdu ticīgajiem taisnošana tomēr bija arī saistīta ar attiecībām. Tā riņķoja ap viņu attiecībām ar Dievu un Viņa derību. Būt „taisnotam” nozīmēja arī, ka persona tika uzskatīta par uzticīgu Dieva derības kopienas locekli, par Ābrahāma ģimeni.

Izlasi Gal. 2:15-17. Ko Pāvils šeit tev pasaka un kā tu vari šos vārdus attiecināt uz savu kristieša pieredzi? _____

Bauslības darbi

Pāvils Gal. 2:16 trīs reizes piemin, ka cilvēks netiek taisnots ar „bauslības darbiem”. Ko viņš domājis ar „bauslības darbiem”? Kā šie panti (Gal. 2:16, 17, 3:2, 5, 10; Rom. 3:20, 28) palīdz mums saprast šo vārdu nozīmi? _____

Pirms mēs spējam saprast frāzi „bauslības darbi”, mums vispirms jāsaprot, ko Pāvils domā ar vārdu „bauslība”. Vārds „bauslība” (grieķu valodā „nomos”) Pāvila vēstulēs atrodams 121 reizi. Tas var attiekties uz daudzām un dažādām lietām, ieskaitot Dieva gribu attiecībā uz Saviem ļaudīm, pirmās piecas Mozus grāmatas, visu Veco Derību un pat vienkārši kā vispārīgu principu. Tomēr galvenokārt Pāvils to lieto, runājot par visu Dieva likumu kopumu, ko Viņš Saviem ļaudīm deva caur Mozu.

Frāze „bauslības darbi”, iespējams, tāpēc ir saistīta ar visiem likumiem, kas atrodami bauslībā un ko Dievs ir devis caur Mozu, vai tie būtu morāles baušļi vai ceremoniālie norādījumi. Pāvils vēlas pateikt, ka nav svarīgi, cik ļoti kāds cenšas sekot un paklausīt Dieva likumam, jo mūsu paklausība nekad nebūs pietiekami laba, lai Dievs mūs tādēļ taisnotu – lai pasludinātu mūs par taisniem Dieva priekšā. Tas ir tāpēc, ka Viņa likums pieprasa pilnīgu uzticību domās un rīcībā, nevis tikai dažbrīd, bet vienmēr, nevis tikai dažiem Viņa baušļiem, bet visiem.

Lai gan frāze „bauslības darbi” neparādās Vecajā Derībā un nav atrodama arī Jaunajā Derībā ārpus Pāvila vēstulēm, pārsteidzošs tās nozīmes apstiprinājums radās 1947. gadā, kad atrada Nāves jūras ruļļus, rakstu kolekciju, ko bija pārrakstījuši esēņi – jūdu grupa, kas dzīvoja Jēzus laikā. Lai gan šie raksti bija ebreju valodā, viens no ruļļiem saturēja tieši šo frāzi. Ruļļa nosaukums ir „Miqsat Ma’as Ha-Torah”, kas nozīmē „Svarīgi bauslības darbi”. Rullī ir aprakstīti neskaitāmi jautājumi, kas balstīti uz Bībeles likumiem un ir saistīti ar svētu lietu pasargāšanu no apgānīšanas, ieskaitot dažus tādus, kas izcēla jūdus kā atšķirtus no pagāniem. Beigās autors uzrakstījis: ja šie „bauslības darbi” tiks ievēroti, tad „tu būsi atzīts par taisnu” Dieva priekšā. Atšķirībā no Pāvila šis autors lasītājam nepiedāvā taisnību, kas balstīta ticībā vien, bet arī uzvedībā.

Spriegot pēc savas pieredzes, cik veiksmīgi tu ievēro Dieva likumu? Vai tev patiešām šķiet, ka tu to ievēro tik labi, ka vari tikt taisnots Dieva priekšā, balstoties uz savu punktualitāti? (Skat. Rom. 3:10-20.) Ja nē, tad kāpēc? Kā tava atbilde palīdz tev saprast, ko Pāvils šeit vēlas pateikt? _____

Mūsu taisnošanas pamats

„Un lai es tieku atrasts Kristū nevis ar savu taisnību pēc bauslības, bet ar to, kas nāk caur ticību Kristum, ar to taisnību, kas ir no Dieva un ir iegūta ticībā!” (Fil. 3:9)

Mums nevajadzētu domāt, ka jūdu kristieši uzskatīja ticību Kristum par nesvarīgu. Galu galā, viņi visi taču ticēja Jēzum. Viņiem visiem bija ticība Viņam. Viņu uzvedība tomēr parādīja viņu sajūtu, ka ar ticību vien nepietiek. Tai jābūt papildinātai ar paklausību, it kā mūsu paklausība kaut ko varētu pievienot pašam taisnošanas aktam kā tādām. Taisnošana, viņi teica, izpaužas gan ticībā, gan darbos. Veids, kā Pāvils atkārtoti pretstata ticību Kristum un bauslības darbus, norāda uz viņa spēcīgo pretestību šāda veida „gan, gan” metodei. Ticība un vienīgi ticība ir taisnošanas pamats.

Arī Pāvilam ticība nebija tikai abstrakta ideja. Tā bija nesaraujami saistīta ar Jēzu. Patiesībā frāze, kas Gal. 2:16 divreiz tulkota kā „ticība Kristum”, ir daudz dziļāka, nekā jebkurš tulkojums to spētu izteikt. Šī grieķu valodas frāze ir tulkota burtiski kā Jēzus „ticība” vai „uzticība”. Šis burtiskais tulkojums atklāj spēcīgu pretstatu, ko Pāvils ienes starp bauslības darbiem, ko mēs darām, un Kristus darbu, kas paveikts mūsu labā, – darbu, ko Viņš, būdams uzticīgs („Jēzus uzticība”), ir izdarījis mums.

Svarīgi ir atcerēties, ka ticība pati par sevi neko nepievieno taisnošanai, it kā tā būtu pati par sevi atalgojama. Tā vietā ticība ir līdzeklis, ar ko mēs turamies pie Kristus un Viņa darba mūsu labā. Mēs netiekam taisnoti uz mūsu ticības pamata, bet uz Kristus uzticības pamata, ko mēs sev pieprasām ticībā.

Kristus izdarīja to, ko nevienam citam nav izdevies izdarīt: vienīgi Viņš bija uzticīgs Dievam pilnīgi visā. Mūsu cerība ir Kristus uzticībā, nevis mūsu pašu centienos būt uzticīgiem. Šī ir tā lielā un svarīgā patiesība, kas kopā ar citām aizsāka protestantu reformāciju – patiesība, kas mūsdienās ir tikpat svarīga kā tad, kad Mārtiņš Luters to sāka sludināt pirms daudziem gadsimtiem.

Kāds agrīns Gal. 2:16 tulkojums labi izsaka Pāvila domu: „Tāpēc mēs zinām, ka cilvēks netiek taisnots no bauslības darbiem, bet Jēzus, Mesijas, ticības dēļ, un mēs ticam Viņam, Mesijam Jēzum, ka no Viņa ticības, no Mesijas ticības, mēs tiekam taisnoti un nevis no bauslības darbiem.”

Izlasi Rom. 3:22, 26, Gal. 3:22, Ef. 3:12 un Fil. 3:9. Kā šie panti un iepriekš lasītie palīdz mums saprast pārsteidzošo patiesību, ka Kristus uzticība mūsu labā, Viņa pilnīgā paklausība Dievam ir vienīgais mūsu ticības pamats? _____

Ticības paklausība

Pāvils skaidri parāda, ka ticība ir kristīgās dzīves pamats. Tā ir līdzeklis, ar ko mēs turamies pie apsolījumiem, kas mums ir Kristū. Bet kas tieši ir ticība? Ko tā ietver?

Ko šie panti māca mums par ticības izcelsmi? 1. Moz. 15:5, 6, Jāņa 3:14-16, 2. Kor. 5:14, 15, Gal. 5:6 _____

Īsta Bībeles ticība vienmēr ir atsaukšanās uz Dievu. Ticība nav kaut kādas jūtas vai attieksme, par ko cilvēks kādu dienu izlemj, ka viņam tā būs, jo Dievs to prasa. Tieši pretēji, īsta ticība sākas sirdī, kuru ir aizskārušas pateicības jūtas un mīlestība Dieva labestības dēļ. Tieši tāpēc, kad Bībele runā par ticību, šī ticība seko Dieva parādītai iniciatīvai. Ābrahāma gadījumā, piemēram, ticība ir viņa atbilde uz pārsteidzošajiem apsolījumiem, ko Dievs viņam devis (1. Moz. 15:5, 6), bet Jaunajā Derībā Pāvils raksta, ka ticība ir pilnībā iesakņojusies mūsu izpratnē par to, ko Kristus mūsu labā ir izdarījis pie krusta.

Ja ticība ir atsaukšanās uz Dievu, ko tai vajadzētu ietvert? Padomā, ko šie panti saka par ticības raksturu! Jāņa 8:32, 36, Ap. d. 10:43, Rom. 1:5, 8; 6:17; Ebr. 11:6; Jēk. 2:19 _____

Daudzi cilvēki definē ticību kā „ticēšana”. Šī definīcija rada problēmas, jo grieķu vārds „ticība” ir lietvārds, kas darināts no darbības vārda „ticēt”. Lietot vienu formu, lai definētu otru, būtu tas pats, kas teikt „ticība nozīmē, ka tev ir ticība”. Tas mums neko neizsaka.

Rūpīga Rakstu pētīšana atklāj, ka ticība ietver ne tikai zināšanas par Dievu, bet garīgu saskaņu jeb šo zināšanu pieņemšanu. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc ir svarīgi, lai mums būtu pareiza izpratne par Dievu. Sagrozīti uzskati par Dieva raksturu var būt par iemeslu grūtākai nonākšanai pie ticības. Bet ar intelektuālu piekrišanu nepietiek, jo arī „dēmoni tic”. Patiesa ticība ietekmē arī cilvēka dzīvesveidu. Rom. 1:5 Pāvils raksta arī par „ticības paklausību” (angļu tulk.). Pāvils nesaka, ka paklausība ir tas pats, kas ticība. Viņš ar to domā, ka patiesa ticība ietekmē visu cilvēka dzīvi, nevis tikai prātu. Tā ietver nodošanos mūsu Kungam un Glābējam Jēzum Kristum, nevis tikai likumu sarakstu. Ticība ir tas, ko mēs darām, kā mēs dzīvojam un kam mēs uzticamies, tieši tāpat kā tas, kam mēs ticam.

Vai ticība sekmē grēku?

Viena no galvenajām apsūdzībām pret Pāvilu bija tas, ka viņa evaņģēlijs par taisnošanu tikai ticībā iedrošina cilvēkus grēkot (skat. 3:8, 6:1). Nav šaubu, ka apsūdzētāji sprieda tā: ja jau cilvēkiem nav jāievēro likums, lai Dievs viņus pieņemtu, kāpēc tad viņiem vajadzētu uztraukties par to, kā viņi dzīvo? Arī Lutērs piedzīvoja līdzīgas apsūdzības.

Kā Pāvils atbild uz apsūdzību, ka doktrīna par taisnošanu tikai ticībā ierosina grēcīgu uzvedību? Gal 2:17, 18 _____

Uz savu pretinieku apsūdzību Pāvils atbild ar maksimāli spēcīgiem izteicieniem: „Dievs lai žēlīgs!” (angļu tulk.). Lai gan cilvēks pēc nākšanas pie Kristus atkal var krist grēkā, atbildība par to noteikti nav Kristum. Ja mēs pārkāpjam likumu, mēs paši esam likuma pārkāpēji.

Kā Pāvils apraksta savienību ar Jēzu Kristu? Kā šī atbilde atspēko viņa pretinieku iebildumus? Gal. 2:19-21 _____

Pāvils savu pretinieku spriešanu uzskatīja vienkārši par muļķīgu. Pieņemt Kristu ticībā nav kaut kas parasts. Tā nav spēle par Debesu fantāziju, kur Dievs uzskata cilvēku par taisnu bez reālām izmaiņām šī cilvēka dzīvē. Tieši otrādi, pieņemt Kristu ticībā ir ārkārtīgi radikāli. Tas ietver pilnīgu savienību ar Kristu – savienību gan Viņa nāvē, gan augšāmcelsnā. Garīgi runājot, Pāvils skaidro, ka mēs esam krustā sīti līdz ar Kristu un mūsu vecais, grēcīgais gājums, kas sakņojās savtībā, ir beidzies (Rom. 6:5-14). Mēs esam radikāli sarāvuši savas saites ar pagātni. Viss ir jauns (2. Kor. 5:17). Mēs esam arī uzmodināti jaunai dzīvei Kristū. Augšāmceltais Kristus dzīvo mūsos, ik dienas darot mūs arvien līdzīgākus un līdzīgākus sev. Ticība Kristum tāpēc nav ievadvārds grēkam, bet aicinājums uz dziļākām, bagātīgākām attiecībām ar Kristu, kādas nekad nevar atrast uz likumu balstītā reliģijā.

Kā tu uztver domu par glābšanu tikai ticībā, bez bauslības darbiem? Vai tas tevi varbūt nedaudz aizskar, liekot tev domāt, ka tas ir aizbildinājums grēkam – vai arī tu priecājies par to? Ko tava atbilde liecina par tavu izpratni par glābšanu?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

„Man atkal un atkal ir rādītas briesmas, ka mēs kā tauta kavējamies pie nepareiziem uzskatiem par taisnošanu ticībā. Man rādīja, ka sātans strādās īpašā veidā, lai samulsinātu prātus šajā jautājumā. Dieva likums ir bijis daudz pārspriests un tas draudzēm ir atklāts gandrīz bez Jēzus Kristus atziņas un Viņa attiecībām pret likumu, kā tas bija ar Kaina upuri. Man rādīja, ka daudzi ir atturēti no ticības sajauktu, mulsiņošu glābšanas uzskatu dēļ, jo kalpotāji ir strādājuši nepareizi, lai aizsniegtu cilvēku sirdis. Jautājums, kas ir nodarbinājis manu prātu gadiem ilgi, ir piedēvētā Kristus taisnība. [...] Nav neviena jautājuma, pie kura vajadzētu kavēties nopietnāk, ko vajadzētu atkārtot biežāk vai ko vajadzētu nostiprināt stingrāk cilvēku prātos, kā kritušā cilvēka neiespējamība kaut ko nopelnīt ar saviem vislabākajiem darbiem. Glābšana ir tikai ticībā Jēzum Kristus.” (E. Vaita „Ticība un darbi”, 18., 19. lpp.)

„Bauslība prasa taisnību, un to grēcinieks ir parādā bauslībai. Bet viņš nespēj to sniegt. Vienīgais ceļš, kā cilvēks var iegūt taisnību, ir ticība. Ticībā viņš Dievam var pienest Kristus nopelnu, un Kungs sava Dēla paklausību pieskaita grēciniekam. Cilvēka kļūdu vietā tiek pieņemta Kristus taisnība, un Dievs nožēlojošai, trīcošai dvēselei piedod, to taisno, izturas pret viņu tā, it kā tā būtu taisna, un mīl viņu tāpat kā savu Dēlu.” (E. Vaita „Izmeklētas vēstis”, 1. sēj., 367. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pirmajā citātā E. Vaita saka, ka nevienam tematu nevajadzētu uzsvērt vairāk par taisnošanu ticībā. Grupā pārrunājiet, vai viņas komentārs mūsdienās ir tikpat noderīgs, kā tas bija toreiz, kad viņa rakstīja to pirms vairāk nekā simt gadiem. Ja jā, tad kāpēc?

2. Padomā par protestantu reformāciju un Luteru. Lai arī cik atšķirīgs ir laiks un vieta, kāpēc patiesība, ko Pāvils šeit atklāja, bija tik svarīgs faktors, lai atbrīvotu miljoniem cilvēku no garīgās verdzības Romai?

KOPSAVILKUMS:

Pētera uzvedība Antiohijā vedināja uz domu, ka kādreizējie pagāni nevar būt patiesi kristieši, ja viņi vispirms netiek apgraizīti. Pāvils norāda uz šādas domāšanas kļūdainumu. Dievs nevienam nevar pasludināt par taisnu uz šīs personas uzvedības pamata, jo pat vislabākie cilvēki nav pilnīgi. Viņa acis grēcinieks var kļūt taisns, tikai pieņemot to, ko Dievs mūsu dēļ ir paveicis Kristū.